

HY / Matematiikan ja tilastotieteen laitos
Topologia 1a, syksy 2016
Harjoitus 2

Preppaustehtävät

Näitä tehtäviä ei käsitellä laskuharjoituksissa.

- p1.** Varmistu, että avoimet välit $]a, b[\subset \mathbb{R}$ ovat avoimia joukkoja avaruudessa $(\mathbb{R}, d_E)$.
- p2.** Varmistu, että metriikan d_∞ kuulut tasossa $\mathbb{R}^2$ ovat neliöitä eli, että $B_{d_\infty}((x, y), r) =]x - r, x + r[\times]y - r, y + r[$ kaikilla $(x, y) \in \mathbb{R}^2$ ja $r > 0$.
- p3.** Varmistu, että osaat osoittaa seuraavat yhtäsuuruudet: Olkoon $z_0 = (x_0, y_0) \in \mathbb{R}^2$, $r > 0$ ja $L = \{x_0\} \times \mathbb{R}$. Tällöin $B_{d_E}(z_0, r) \cap L = B_{d_1}(z_0, r) \cap L = B_{d_\infty}(z_0, r) \cap L = \{x_0\} \times]y_0 - r, y_0 + r[$. (Piirrä ainakin kuva tilanteesta!)
- p4.** Varmistu, että osaat osoittaa tason $\mathbb{R}^2$ osajoukon $U = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x < 0\}$ d_∞ -avoimeksi.
- p5.** Varmistu, että $\mathbb{Z} \subset \mathbb{R}$ on diskreetti joukko avaruudessa $(\mathbb{R}, d_E)$.

Harjoitustehtävät

Näitä tehtäviä käsitellään laskuharjoituksissa viikolla 38 (eli 19.-23.9.).

- t1.** Olkoot $A = [-1, 1] \times \{0\}$ ja $B = \{0\} \times]0, 1]$ sekä olkoon $U \subset \mathbb{R}^2$ tason $\mathbb{R}^2$ d_E -avoin joukko, joka sisältää joukon A .
- (a) Osoita, että $U \cap B \neq \emptyset$. (Vinkki: Piirrä kuva!)
- (b) Osoita myös, että on olemassa d_E -avoin joukko $V \subset \mathbb{R}^2$, joka sisältää joukon B ja jolle pätee $V \cap A = \emptyset$. (Vinkki: Piirrä kuva ja mieti minkälaisia avoimia joukkoja tunnet.)
- t2.** Olkoon $U = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : y < x\}$ tason $\mathbb{R}^2$ osajoukko.
- (a) Osoita, että U on avoin tasossa $(\mathbb{R}^2, d_\infty)$ (eli d_∞ -avoin). (Vinkki: Kuva! Tarkastele ensin erikoistapausta $(x, y) = (2, 1)$. Varaudu arvioimaan.)
- (b) Osoita vastaavalla perustelulla, että myös joukko $V = \{(x, y) : y < -x\}$ on d_∞ -avoin. (Vinkki: Toinen kuva!)
- (c) Todista, että joukko $W = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : y < |x|\}$ on d_∞ -avoin. (Vinkki: Hyödynnä kohtia (a) ja (b).)
- t3.** Olkoot $X = ([-1, 1] \times \{0\}) \cup ((\mathbb{R} \setminus [-1, 1]) \times \{1\}) \subset \mathbb{R}^2$ ja $d : X \times X \rightarrow [0, \infty[$ tason $\mathbb{R}^2$ euklidisen metriikan d_E rajoittuma joukkoon X . Onko joukko $[-1, 1] \times \{0\} \subset X$ avoin joukko metrisessä avaruudessa (X, d) ? (Vinkki: Piirrä kuva! Varaudu arvioimaan.)
- t4.** Olkoon $X = \{(1/m, 1/n) \in \mathbb{R}^2 : m, n \in \mathbb{N}\} \cup \{(1/m, 0) \in \mathbb{R}^2 : m, n \in \mathbb{N}\} \subset \mathbb{R}^2$. Etsi avaruuden (X, d) erakkopisteet, kun d on jälleen euklidisen metriikan d_E rajoittuma joukkoon X . (Vinkki: Piirrä kuva! Varaudu jälleen arvioimaan.)
- t5.** Olkoon X joukko ja olkoot $d : X \times X \rightarrow [0, \infty[$ ja $d' : X \times X \rightarrow [0, \infty[$ sellaisia metriikoita joukossa X , joille seuraava ehto on voimassa: kaikilla $x \in X$ ja $r > 0$ on olemassa sellaiset luvut $s > 0$ ja $t > 0$, että $B_d(x, s) \subset B_{d'}(x, r)$ ja $B_{d'}(x, t) \subset B_d(x, r)$. Osoita, että joukko $U \subset X$ on d -avoin, jos ja vain jos se on d' -avoin.